

Р Е Ш Е Н И Е

№ 117

С о ф и я , 29 май 2018 г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, ПЪРВО наказателно отделение, в съдебно заседание на 14 м а й 2018 година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ
ЧЛЕНОВЕ: РУМЕН ПЕТРОВ
ВАЛЯ РУШАНОВА

при секретар Марияна Петрова
и в присъствието на прокурора Калин Софийски
изслуша докладваното от съдията Николай Дърмонски
наказателно дело № 363/2018 година.

С касационна жалба от защитника на подсъдимия К. Н. Г. от С. адв.А.И. от С. се обжалва решение № 38 от 13.02.2018 г., постановено от Софийския апелативен съд по ВНОХД № 1508/2017 г. с доводи за наличие на касационното основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК и искане за изменянето му с намаляване на размера на наложеното на подзащитния му наказание лишаване от свобода.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура дава заключение за частична основателност на жалбата.

Подсъдимият Г. и защитникът му поддържат изложените в жалбата им съображения и молят да бъде уважена съобразно отправеното в нея искане.

Върховният касационен съд провери правилността на обжалваното решение в пределите по чл.347 от НПК, като съобрази следното :

При проведено съкратено съдебно следствие в хипотезата по чл.372, ал.4 вр.чл.371, т.2 от НПК, с присъда от 23.10.2017 г. по НОХД № 4768/2017 г. на Софийския градски съд подсъдимият К. Н. Г. от С. е признат за виновен в това, че на 25.07.2016 г. в С. умишлено умъртвил повече от едно лице, а именно две – рождената му майка М. В. Г. и дядо му В. Г. Г., извършени по особено мъчителен за убитите начин и с особена жестокост и на основание чл.116, ал.1, т.3, пр.1-во, алт.2-ра, т.4, пр.3-то, т.6, пр.2-ро и 3-то вр.чл.115 от НК, при условията на чл.58а, ал.2 и 3 от НК му е наложено наказание от 30 години лишаване от свобода, както и за това, че от неустановена дата до 29.07.2016 г. в С. без надлежно разрешително държал високорисково наркотично вещество – амфетамин на обща стойност 119,10 лева и на основание чл.354а, ал.3, пр.2-ро,

т.1 от НК, при условията на чл.58а, ал.1 от НК му е наложено наказание от 8 месеца лишаване от свобода и глоба в полза на държавата в размер на 2 000 лева.

На основание чл.23, ал.1 от НК на подс.Г. е наложено общо наказание за двете престъпления от 30 години лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим, към което на основание чл.23, ал.3 от НК е присъединено наказанието глоба в полза на държавата в размер на 2 000 лева.

На основание чл.354а, ал.6 от НК високорисковото наркотично вещество е отнето в полза на държавата, като след влизане на присъдата в сила е постановено то да бъде унищожено.

От размера на наказанието лишаване от свобода е приспаднал срокът на задържането на подсъдимия под стража както по реда на НПК, така и по ЗМВР.

В тежест на подсъдимия са възложени направените по водене на делото разноси общо в размер на 25 649,94 лева.

Присъдата е била обжалвана от защитника на подс.Г. адв.Бл.И. от С. с оплаквания за неправилно приложение на материалния закон и за явна несправедливост на наложеното му наказание лишаване от свобода с искане за неговото намаляване с ангажимент за допълване на доводите им след запознаване с мотивите на съда, което не е изпълнено. В съдебните прения пред въззивния съд преупълномощения защитник адв.И. е изложил съображения само за явната несправедливост на наложеното общо най-тежко наказание. С подложеното на касационна проверка решение Софийският апелативен съд е изменил обжалваната присъда относно определеното като подходящо за постигане целите на закона наказание „доживотен затвор без замяна”, каквото не може да бъде наложено съобразно разпоредбата на чл.58а, ал.2 от НК и е отменил първоинстанционния съдебен акт в тази му част, като е потвърдил присъдата в останалата част, включително относно наложеното общо най-тежко наказание от 30 години лишаване от свобода с присъединеното наказание глоба от 2000 лева.

Защитникът на подс.Г. адв.И. в касационната си жалба изразява неудовлетворението им от отказа на апелативния съд да смекчи наказателната му отговорност, тъй като били пренебрегнати при индивидуализацията на наказанието лишаване от свобода редица обстоятелства, даващи основание за редуцирането му в по-нисък размер, за което отправя искане това да бъде сторено от касационната инстанция.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение приема касационната жалба за допустима, подадена в законоустановения срок, от страна с право на такава жалба и срещу подлежащ на основание чл.346, т.1 от НПК на касационна проверка въззивен съдебен акт, като разгледана по същество същата е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения :

Според защитника като неотчетени в достатъчна степен или изобщо игнорирани и от въззивния съд останали редица смекчаващи отговорността на

подс.Г. обстоятелства – сравнително младата му възраст, прието като „пропуснато” от СГС; признанието му, позволило провеждането на съкратено съдебно следствие в хипотезата на чл.371, т.2 и сл. от НПК, с акцент за превратна оценка на извънсъдебното му признание пред св.М. и св.М.М., ползвано от съда само за обосноваване на прекия му умисъл; здравословното му състояние, даващо основание за снижаване на обществената му опасност в сравнение с това на здрав човек при осъществяване на подобно деяние; отчитане на обстоятелства като отегчаващи, които са елементи от правната квалификация на извършеното, довело САС да възприеме становището на първостепенния съд за невъзможната му ресоциализация, но без дължимата се аналитична дейност на съда на наличните данни за личността му, а „наготово от КСППЕ”, произнесла се „извън компетентността си”. На тази основа се претендира за намаляване на размера на наказанието му лишаване от свобода за престъплението по чл.116, ал.1 от НК, предопределило и размера на наложеното общо наказание за двете му престъпления.

Всички тези доводи, наред и с редица други, са били развити още пред градския съд и са получили изчерпателен и законосъобразен отговор. Апелативният съд единствено се е разграничил с приемането като смекчаващо обстоятелство младата възраст на подсъдимия, но с уговорката, че това няма „осезаема тежест” за отговорността му на фона на останалите имащи отношение към обществената опасност на деянието и личността му данни по делото.

Въззивният съд е бил облекчен от прецизния и убедителен анализ в мотивите на обжалваната присъда както по извеждане на признатите от подсъдимия и изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт факти, така и по приложението на правото, включително относно специфичната процедура по индивидуализация на дължимото се на жалбоподателя по вид и размер наказание. Извършената с обжалваното решение в тази насока корекция е несъществена и не сочи на неправилно приложение на закона, а до известно несъобразяване с разясненията, дадени в цитираното от контролираните инстанции ТР № 2/2015 г. на ОСНК на ВКС в т.1.1 и т.1.2.

В него е изяснено, че „Специалните правила на института по чл.58а от НК въвеждат принципната забрана за налагане на най-тежките наказания доживотен затвор без замяна и доживотен затвор. От тях само наказанието доживотен затвор се заменя с друг вид наказание, като правилата на чл.58а, ал.2 и 3 от НК регламентират самостоятелен механизъм на замяната. При алтернативна санкция от три наказания: доживотен затвор без замяна, доживотен затвор и лишаване от свобода, съдът не може да наложи най-тежкото от тях (доживотен затвор без замяна), защото има забрана за това, и определя следващото по-леко наказание от посочените алтернативи - доживотен затвор, което индивидуализира по реда, указан в чл.58а, ал.2 и 3 от НК. В този случай каталогът на възможните наказания се стеснява по силата на чл.58а, ал.2 от НК. В мотивите към присъдата съдът задължително излага

съображения за извършената индивидуализация на наказанието, всички смекчаващи и отегчаващи обществената опасност и вината обстоятелства, съответния размер на наказанието лишаване от свобода, определено според правилата на общата част, което не подлежи на редукция по чл.58а, ал.1 от НК, като заменящо доживотния затвор. В диспозитива на присъдата посочва размерът на наказанието лишаване от свобода и основанието за това”.

От тази извадка от мотивите на ТР се вижда, че съзреният от въззивната инстанция пропуск в проверяваната от него присъда не е създал тежък материалноправен или процесуален проблем и е имал основание да „поправи” диспозитива ѝ, отменяйки я в посочената част. При по-нататъшната ѝ проверка апелативният съд е изложил убедителни съображения за нейното потвърждаване в останалата част, включително и относно касираното пред настоящата инстанция основание за явната несправедливост на наложеното на подс.Г. наказание лишаване от свобода в оспорения му размер.

При пространните съображения на градския съд по всички въпроси по чл.301, ал.1, т.1-3 от НПК оправдано апелативният съд е бил по-пестелив, като се е спрял на най-съществените обстоятелства, очертаващи обществената опасност на изключително тежкото умишлено престъпление, извършено от подс.Г., при четирите квалифициращи обстоятелства, а така също личната му такава за обосноваване необходимостта от прилагане на максимално допустимата от закона санкция.

Неоснователно жалбоподателят настоява за отдаване на по-значима тежест на смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства като младата му възраст, здравословното му състояние и признанието му на фактите в проведената процедура на съкратено съдебно следствие. Изследвайки фактите от младежките му години, съдилищата са установили причините за отключилото се психично заболяване, в основата на които е била засилващата се злоупотреба с психотропни вещества в комбинация с алкохол и нежеланието му да я прекрати. Тя е предопределила задълбочаващата се през почти половината от съзнателния му живот социална и морална деградация и логично е довела до извършването на инкриминираното деяние. То съвсем не е осъществено при болестно стеснено съзнание, а е подплатено от неоправдана ненавист към майка му М.Г., търсейки в нейното поведение оправдание за собствения си провал като учащ се, като баща и към приятелите си. Свидетелите еднопосочно са установили честата му безпричинна агресивност и жестокост към близките му, приятелите му, а и към непознати. Това се е потвърдило и при специфичното психиатрично и психологическо изследване на личността му, като изводите на експертите по КСППЕ са категорични и правилно са вложени от съда в доказателствения му анализ. На този фон и чистото съдебно минало на подсъдимия губи търсеното значение в подкрепа на заявеното в жалбата оплакване.

Защитникът оправдано заобикаля наличните множество отегчаващи вината на подзащитния му обстоятелства. И друг път ВКС е имал повод да

отбележи, че многобройността на квалифициращите признаци на престъплението, обемът на засегнатите правно защитени блага, общественият резонанс от престъплението, характеристикните данни за дееца могат да придадат изключителност на тежкото престъпление.

В случая са налице допълнителни данни, надграждащи изискуемото за всяко едно от безспорно доказаните квалифициращи като по-тежко наказуемо престъпление обстоятелства, както с оглед проявената изключителна ярост, отмъстителност, ожесточеност и садизъм към двете жертви, особено към майка му, така и за липсата на каквато и да е провокация към него за тяхната проява. Проявената особена жестокост към майка му и към притеклия ѝ се на помощ негов дядо при начина и средствата на осъществяване на деянието е била съпътствана с причиняване на изключително мъчителни физически и психически болки и страдания на жертвите му до настъпване на смъртта им, съзнавано от него и желано за постигане на целта му.

От друга страна, от значение за охарактеризиране личността на дееца е и предхождащото и последващото му поведение, а в случая то сочи на създадена от него сериозна дълготрайна застрашеност за живота и имуществото на майка му, принудила се да постави защитни решетки на вратите към обитаваната от нея стая в апартамента, а проявеното след деянието отношение към жертвите му, гаврата с труповете им трудно може да се обясни от човешка гледна точка. Не без значение е и моментът на вземане на решението да убие майка си, за осъществяването на което този ден успял да я заблуди да напусне стаята си и се възползвал от това, макар това обстоятелство да не е било достатъчно за обосноваване на още едно по-тежко квалифициращо деянието обстоятелство, нито пък още едно обвинение заради отнемането след деянието на вещи на майка му и залагането им за закупуване на наркотици и посрещане на гости в ползваната от него стая в апартамента. И накрая, при конкретно изяснените и коментирани дотук обстоятелства твърде неприемлив е доводът на защитника за явна несправедливост на размера на наложеното на „болния” подс.Г. наказание в сравнение с дължимото се на „здрав” извършител на подобно деяние.

ВКС намира, че правилно апелативният съд е отказал да смекчи наказателната отговорност на подсъдимия, като изложените от него съображения в подкрепа на първоинстанционната присъда са убедителни и законосъобразни, съобразени са с изискванията на процесуалния и материалния закон, с обществената опасност на деянието и дееца, при утвърдения от него срок на заменящото доживотния затвор наказание лишаване от свобода. Именно в хода на изтъпяването му подс.Г. ще има шанса да докаже дали е променил отношението си към общочовешките ценности и обществените норми на поведение и е годен да се вгради адекватно в обкръжаващия го свят, с което да се ползва от възможността да скъси времето на престой в затвора.

Настоящият касационен състав също не намира основание за друга оценка на относимите към отговорността на подс.Г. обстоятелства и основание

за намеса в исканата от жалбоподателите насока, липсва касираната явна несъответност на наложеното в този му размер наказание лишаване от свобода на обществената опасност на деянието и дееца и касационната жалба, като неоснователна, следва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение следва да остане в сила. Не са налице касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и 3 от НПК.

Водим от горното и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 38 от 13.02.2018 г., постановено по ВНОХД № 1508/2017 г. от Софийския апелативен съд.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ :